

Vastuullisten tutkijoiden nimeäminen Helsingin yliopistossa

Tutkimustoiminnalle on yliopistossa ominaista tutkijalähtöisyys sekä kansainvälinen ja kansallinen verkottuminen. Tutkimusympäristöt ja -verkostot eivät ole toiminnallisesti kaikilta osin laitos- tai tiedekuntarakenteiden mukaisia. Tutkimussuunnitelmasta ja sen käytännön toteuttamisesta vastaa tutkimushankkeen ideoinut ja sille resurssit turvannut tutkija, jota kutsutaan yleisesti vastuulliseksi tutkijaksi (engl. Principal Investigator). Yliopiston piirissä toimivien vastuullisten tutkijoiden tunnistaminen ja nimeäminen parantaa tutkimuksen kokonaiskuvan hahmottamista yksikkö-, verkosto- ja yliopistotasolla, edistää tutkimuksellisten tavoitteiden asettamista ja toiminnanohjausta, antaa vastuullisiksi tutkijoiksi nimetyille henkilöille yliopistossa selkeän roolin ja vaikutusmahdollisuudet rahoituslähteestä riippumatta sekä parantaa viestinnän ja tutkimushallinnon toimintaedellytyksiä. Helsingin yliopiston vastuullisten tutkijoiden nimeäminen on yhdistetty TUHAT-tutkimustietojärjestelmän käyttöönottoon (rehtorin päätös Dnro 039:2008).

Vastuullinen tutkija Helsingin yliopistossa on tyypillisesti i) tutkimusta itsenäisesti suuntaava ja johtava henkilö, ii) suorittanut soveltuvan tohtorintutkinnon ja päteväytynyt itsenäiseksi tutkijaksi, iii) hänellä on käytössään riittävät resurssit (tilat, rahoitus, laitteet) itsenäisen tutkimustyön suorittamiseen, iv) hän ohjaa tohtorikoulutettavia ja/tai mentoroi tutkijatohtoreita sekä soveltuvilla tutkimusaloilla johtaa tutkimusryhmää, ja v) sijoittuu tutkijanuran kolmannelle tai neljännelle portaalle. Vastuullisten tutkijoiden oikeudet ja velvollisuudet määritellään tarkemmin liitteessä 1.

Tiedekunnat ja erilliset laitokset nimeävät vastuulliset tutkijansa käyttäen em. vastuullisen tutkijan kriteerejä, tarvittaessa tarkentaen niitä esim. tutkimusalaan liittyen. Nimeäminen tehdään neljän vuoden määräajaksi kerrallaan tutkijan TUHAT-järjestelmän kautta tekemän hakemuksen perusteella tai tiedekunnan/erillisen laitoksen muuten järjestämällä tavalla. Vastuulliset tutkijat tulee olla tallennettu TUHAT-tutkimustietojärjestelmään 30.11.2009.

Esitys

Tiedekunnat ja erilliset laitokset ilmoittavat vastuulliset tutkijansa 30.11.2009 mennessä tutkimustietojärjestelmään.

Päätös

Esityksen mukaan.

Thomas Wilhelmsson
Rehtori

Sipo Vanhanen
Tutkimushallinnon päällikkö

Tiedoksi

Tiedekunnat ja erilliset laitokset
TUHAT-hankkeen ohjausryhmä

Vastuullisten tutkijoiden nimeäminen Helsingin yliopistossa

Helsingin yliopisto kehittää tutkimusta tukevia toimenpiteitä osana profiloitumistaan kansainvälisenä tutkimusyliopistona. Tutkimustoiminnalle on yliopistossa ominaista tutkijalähtöisyys sekä kansainvälinen ja kansallinen verkottuminen. Tutkimusympäristöt ja -verkostot eivät ole toiminnallisesti kaikilta osin laitos- tai tiedekuntarakenteiden mukaisia. Tutkimussuunnitelmasta ja sen käytännön toteuttamisesta vastaa tutkimushankkeen ideoinut ja sille resurssit turvannut tutkija, jota kutsutaan yleisesti vastuulliseksi tutkijaksi (engl. Principal Investigator). Yliopiston piirissä toimivien vastuullisten tutkijoiden tunnistaminen ja nimeäminen parantaa tutkimuksen kokonaiskuvan hahmottamista yksikkö-, verkosto- ja yliopistotasolla, edistää tutkimuksellisten tavoitteiden asettamista ja toiminnanohjausta, antaa vastuullisiksi tutkijoiksi nimetyille henkilöille yliopistossa selkeän roolin ja vaikutusmahdollisuudet rahoituslähteestä riippumatta sekä parantaa viestinnän ja tutkimushallinnon toimintaedellytyksiä. Helsingin yliopiston vastuullisten tutkijoiden nimeäminen on yhdistetty TUHAT-tutkimustietojärjestelmän käyttöönottoon (rehtorin päätös Dnro 039:2008).

Vastuullisten tutkijoiden nimeämistä on käsitelty TUHAT-hankkeen ohjausryhmässä 24.4.2008, 9.9.2008, 2.12.2008, 15.1.2009 ja 31.3.2009, tieteellisessä neuvostossa 11.11.2008, laajennetussa tutkimusvaradekaanien kokouksessa 27.10.2008 sekä yliopiston johtoryhmässä 4.12.2008. Lisäksi tutkimuksesta vastaavat varadekaanit ja erillisten laitosten johtajat ovat kommentoineet kirjallisesti vastuullisen tutkijan määritelmää.

Vastuulliset tutkijat Helsingin yliopistossa

Vastuullinen tutkija Helsingin yliopistossa on tyypillisesti i) tutkimusta itsenäisesti suuntaava ja johtava henkilö, ii) suorittanut soveltuvan tohtorintutkinnon ja pätevästi itsenäiseksi tutkijaksi, iii) hänellä on käytössään riittävät resurssit (tilat, rahoitus, laitteet) itsenäisen tutkimustyön suorittamiseen, iv) hän ohjaa tohtorikoulutettavia ja/tai mentoroit tutkijatohtoreita sekä soveltuvilla tutkimusaloilla johtaa tutkimusryhmää, ja v) sijoittuu tutkijanuran kolmannelle tai neljännelle portaalle.

Hallinnoidessaan täydentävää tutkimusrahoitusta vastuullinen tutkija toimii taloussäännössä mainittuna projektin vastuututkijana. Kaikilla vastuullisilla tutkijoilla ei kuitenkaan ole Helsingin yliopistossa hallinnoitavaa täydentävää rahoitusta ja taloussäännön projektin vastuututkijana voi toimia myös muu kuin vastuullinen tutkija erityisesti tutkimusryhmäympäristössä (esim. tutkijakoulutettava tai tutkijatohtori).

Vastuullinen tutkija voi olla henkilö, joka ei ole palvelussuhteessa Helsingin yliopistoon, mutta on muulla tavoin kiinteästi liittynyt tiedekunnan tai erillisen

laitoksen tutkimustoimintaan. Relevanteilla tutkimusaloilla vastuullinen tutkija voi olla myös itsenäinen tutkija, joka toimii ilman tutkimusryhmää.

Vastuullisen tutkijan oikeudet ja velvollisuudet

Vastuullisen tutkijan aseman saavuttaminen antaa tutkijalle tunnustetun aseman ja näkyvyyttä akateemisessa yhteisössä. Hän vastaa tutkimushankkeidensa suunnittelusta, sisällöllisten tavoitteiden toteutumisesta, hallintoon ja talouteen liittyvien velvoitteiden hoitamisesta ja edistää tutkimustulostensa hyödyntämistä.

Yliopiston ulkopuolisella rahoituksella yliopistoon palkattujen vastuullisten tutkijoiden työtehtäviin voidaan sisällyttää tutkimustyöhön liittyvän opetuksen antamista 5 prosenttia vuosityöajasta ilman eri korvausta. Tiedekunnat ja erilliset laitokset kehittävät tutkimuslähtöistä opetusta vastuullisten tutkijoiden kanssa ja tarvittaessa vastuullisen tutkijan velvollisuuksista tutkijana ja opettajana voidaan sopia tarkemmin. Vastuullisen tutkijan edellytetään korkeatasoisen tutkimustoiminnan ja opettamisen lisäksi osallistuvan yliopiston yhteisten asioiden hoitamiseen, esimerkiksi tiedeyhteisön sisäisiin asiantuntijatehtäviin. He muodostavat yliopiston ylläpitämän asiantuntijapoolin, jonka jäseniä voidaan käyttää asiantuntijoina arvioimassa yliopiston tutkimusrahoitukseen liittyviä hakemuksia, esim. tutkimusmääräraha hakemuksia ja hakemuksia tutkijatohtorin virkoihin.

Tiedekunnilla ja erillisillä laitoksilla on mahdollisuus koota vastuulliset tutkijansa omaksi yhteisökseen kuten lääketieteellisessä tiedekunnassa on tehty perustamalla Research Faculty (http://www.med.helsinki.fi/english/research/research_faculty/default.htm). Yhteisön puitteissa vastuulliset tutkijat tapaavat ja saavat ajankohtaista tietoa tutkimukseen liittyvistä asioista ja vaikutuskanavan tutkimukseen liittyvissä asioissa.

Tiedekuntien ja erillisten laitosten tehtävät vastuullisten tutkijoiden nimeämisessä

Tiedekunnat ja erilliset laitokset nimeävät vastuulliset tutkijansa käyttäen em. vastuullisen tutkijan kriteerejä, tarvittaessa tarkentaen niitä esim. tutkimusalaan liittyen. Nimeäminen tehdään neljän vuoden määräajaksi kerrallaan tutkijan TUHAT-järjestelmän kautta tekemän hakemuksen perusteella tai tiedekunnan/erillisen laitoksen muuten järjestämällä tavalla. Vastuulliset tutkijat tulee olla tallennettu TUHAT-tutkimustietojärjestelmään 30.11.2009.

Lisätiedot

Lisätietoja vastuullisen tutkijan määritelmästä antaa tutkimushallinnon päällikkö Sipo Vanhanen (sipo.vanhanen@helsinki.fi, puh. 191 22231) ja TUHAT-tutkimustietojärjestelmästä projektipäällikkö Aija Kaitera (aija.kaitera@helsinki.fi, puh. 050 3803820).